

Ülevaade riigikeele nõukoja 2025. a tegevustest

2025. a toimus kuus nõukoja kohtumist. Keskenduti järgmistele teemadele:

1. Täiskasvanute eesti keele õppe valdkonna arengud

Nõukoda jätkas avalikest vahenditest pakutava eesti keele õppe andmekorjet. Andmete põhjal saab jälgida trende riigi poolt rahastatavas õppes. Suurimad õppe pakkujad on Integratsiooni Sihtasutus ja Eesti Töötukassa; enamik tellitavast õppes toimub tasemeil A1–B1 (ligi 88%). 2024. a oli kursuste rahastus sarnasel tasemel kui 2023. a (tõus 2%), kohtade arv langes 7%.

Nõukoda arutas muudatusi liikmete teenustes ja sihtrühmades ning nende mõju valdkonnale. Alates 2026. a ei rahasta Töötukassa enam töötavate inimeste eesti keele õpet koolituskaardi alusel. Alles jääb eesti keele õpe töötutele ja tööandja koolitustoetus keeleõppe korraldamiseks. Kultuuriministeeriumi ja Integratsiooni Sihtasutuse teenustesse lisanduvad rahvusvahelise kaitse saajad. Haridus- ja Teadusministeerium asub koostama huvihariduse ja noorsootöö ühendseaduse väljatöötamiskavatsust; mh on soov kehtestada valdkonna töötajate kvalifikatsiooninõuded, sh eesti keele oskuse nõuded. See lisaks õppevajadusega sihtrühma.

2. Keeleseaduse, riigilõivuseaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise eelnõu

Nõukoda arutas mitmel korral keeleseaduse jt seaduste kavandatavaid muudatusi, sh nii väljatöötamiskavatsust kui ka valminud eelnõu teksti. Eelnõu hõlmab mitmeid nõukoja töös olulisi aspekte, sh järelevalve tõhustamine, tasemeeksamite riigilõivu kehtestamine, täiskasvanute eesti keele õppe pakumise korrastamine ja keelenõuete kohaldumise erisused välismaalt saabuvatele töötajatele. Eelnõu on edastatud aruteluks Riigikogule¹.

3. Keeleõpet toetavad tegevused

Eesti keele kursuste kõrval, mille eesmärk on tõsta õppijate keeleoskustaset, on olulised ka keeleõpet toetavad tegevused. Nõukoda sai märtsi kohtumisel põhjaliku ülevaate eri liikmete keeleõpet toetavatest tegevustest ja arutas selliste tegevuste rolli täiskasvanute eesti keele oskuse parandamisel. Tegevusi on rohketes formaatides², sh keeleklubid ja -kohvikud, juhendatud iseseisev õpe, iseseisev (e)-õpe³, keelelaagrid ja -lähedused. Täiemahuliste kursuste kõrval on sellistel tegevustel oluline roll, mh arvestades täiskasvanud õppijate eriilmelisi eelistusi ja võimalusi õppes osalemiseks.

4. Valdkonna arenguvajadused

Nõukoda käsitles korduvalt täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteeti ja tulemuslikkust. Edasist arutelu vajab mh keeleseaduse eelnõust välja jäänud täiskasvanute eesti keele õpetajate kvalifikatsiooninõuete teema. Samuti vajab täpsustamist riigi võimalik roll kursuseid pakkuvate ettevõtete õpetajate koolitamisel. Nõukoda jätkab arutelu kursuste tulemuslikkuse seire üle, sh võimalikku tasemeeksamite kasutamist avalikest vahenditest rahastatava õppe mõõdikuna.

¹ <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/a943ee86-164a-4bff-a29b-307103be881e/Keeleseaduse,%20riigil%C3%B5ivuseaduse%20ning%20p%C3%B5hikooli-%20ja%20g%C3%BCmnaasiumiseaduse%20muutmise%20seadus/>

² Nt <https://www.integratsioon.ee/keeleopet-toetavad-tegevused>

³ <https://www.keeleklikk.ee/>